

Biennale Warszawa

Monika Bakke: Posthumanizm i co dalej?

<https://biennalewarszawa.pl/posthumanizm-i-co-dalej/>

Co Możemy zrobić, jeżeli nigdy nie byliśmy ludźmi? Wywiad z Donną Haraway, s. 102-135.

<http://msl.org.pl/media/user/pdf/ekologie-ebook-pdf.pdf>

Anna Tsing, Krnąbrne krawędzie: grzyby jako gatunki towarzyszące. W: Olga Cielemecka, Monika Rogowska-Stangret (red.) *Feministyczne nowe materializmy: Usytuowane kartografie*. E-naukowiec, Lublin 2018, s. 71-87.

<http://e-naukowiec.eu/wp-content/uploads/2018/05/ksi%C4%85%C5%BCka-wersja-ostateczna-2.pdf>

Kari Weil, Zwrot ku zwierzętom: Sprawozdanie. W: Anna Barcz, Magdalena Dąbrowska (red.) *Zwierzęta, Gender, Kultura. Perspektywa ekologiczna, etyczna i krytyczna*. E-naukowiec, Lublin 2014, s. 15-35.

https://www.academia.edu/9776460/Zwier%C4%99ta_gender_kultura

Jussi Parikka, Antrobscen(a). *Prace Kulturoznawcze*, 22, nr 1-2, 2018, s. 265-279.

<http://pkult.wuwr.pl/manufacturers/-6076>

Ewa Domańska, Humanistyka ekologiczna. *Teksty Drugie*, nr 1-2, 2013.

<https://www.academia.edu/7199630/>

[_Humanistyka_ekologiczna_.Teksty_Drugie_nr_1-2_2013_13-32](#)

Monika Bakke, Planeta wolna od dzieci. Między pragnieniem wymarcia a nadzieją na nieśmiertelność. *Czas Kultury* 6, 2014.

<https://www.academia.edu/11189751/>

[Planeta_wolna_od_dzieci._Mi%C4%99dzy_pragnieniem_wymarcia_a_nadziej%C4%85_na_nie%C5%9Bmiertelno%C5%9B%C4%87](#)

Marks po widmach

<https://biennalewarszawa.pl/projekt-humanistyki-emancypacyjnej-widma-marksa/>

W ramach seminarium omówione zostaną trzy sposoby wykorzystania projektu Karola Marksa powstałe na przełomie XX i XXI wieku. Pierwsze podejście wyłożone przez Jacquesa Derridę wykorzystuje strategie hermeneutyczne, by na nowo przeczytać dawne metafory, wytropić różne aporie, które wciąż stanowią trudne do rozstrzygnięcia kwestie naszych czasów, a także zastanowić się nad aktualnym sensem komunistycznej wizji. Drugie podejście wybierają autorzy Manifestu akceleratorystycznego Alex Williams, Nick Srnicek domagający się wielostronnie rozumianego przyspieszenia, a Marksa uznający za paradygmatycznego myśliciela akceleratorystycznego. Nie tyle chodzi tu o interpretację Marksa, co o powtórzenie Manifestu za pomocą nowych słów i środków. W jeszcze inną stronę idą różni autorzy zmierzający do wykreślenia z teorii Marksa, a szczególnie z aktualnych projektów politycznych myśli o kapitalistycznym postępie. Jako przykład tego typu podejścia chciałbym przywołać książkę Susan Buck-Morss. Te trzy różne podejścia do Marksa rozgrywają się na przecięciu rzeczywistości akademickiej i politycznej. Odzwierciedlają także różne możliwości wykorzystania teorii Marksa w polskiej humanistyce, a przede wszystkim pozwalają rozpoznać różne pozycje polityczno-naukowe, jakie można zająć w polu akademickim. Szczególnie dwie ostatnie propozycje sygnalizują, jak skomplikowane ciągle pozostaje pytanie o usytuowanie się półperyferyjnego kraju wobec nowoczesności i różnych projektów modernizacyjnych. Różnie odczytywany Marks służy zatem we współczesnej humanistyce zarówno do wzmacniania narracji o nowoczesności, jak też do jej krytyki, zarówno do zwracania się ku modelom kapitalistycznego centrum, jak też zachęca do porównawczego badania różnych przestrzeni peryferyjnych, umieszczanych jednak poza historiozofią nowoczesności. Marks nie dostarcza zatem jednolitego modelu do analiz współczesnej rzeczywistości gospodarczej, społecznej i kulturowej, ale na pewno daje impulsy do badania aktualnej formy kapitalizmu – może już nie tyle w czasowej opowieści o następstwie kolejnych formacji, co raczej w ramach modelu przestrzennego, w którym ciągle generowane są nowe formy i przestrzenie wyzysku.

Karol Marks, Fryderyk Engels, Manifest Partii Komunistycznej (dowolne wydanie)
Jacques Derrida, Widma Marksa, przeł. Tomasz Załuski, Warszawa 2016 (szcz. 161-203).

Alex Williams, Nick Srnicek, #PRZYSPIESZ Manifest akceleratorystycznej polityki, przeł. Piotr Puldzian Płucienniczak (<https://rozdzielchleb.pl/przyspiesz-manifest-akceleratorystycznej-polityki/>).

Susan Buck-Morss, Hegel, Haiti i historia uniwersalna, przeł. Katarzyna Bojarska, Warszawa 2014.

Lektury dodatkowe:

Boris Buden, Strefa przejścia, przeł. Michał Sutowski, Warszawa 2012.
Sayak Valencia, Gore Capitalism, przeł. John Pluecker, Cambridge 2018

Seminarium – Kolonizacje, dekolonizacja, Michał Kuziak 5 III 2019

<https://biennalewarszawa.pl/projekt-humanistyki-emancypacyjnej-kolonizacje-i-dekolonizacje/>

E. Thompson: Said a sprawa polska. Przeciwno kulturowej bezsilności peryferii. „Dziennik. Europa”, 29. 06. 2005; Sarmatyzm i postkolonializm. O naturze polskich resentymentów. „Dziennik. Europa”, 18. 11. 2006 (dostępne online);

G. Marzec, Logika spóźnionego postkolonializmu. Przypadek Jarosława Marka Rymkiewicza (dostępne online, academia.edu);

M. Buchowski, Widmo orientalizmu w Europie. Od egzotycznego Innego do napiętnowanego swojego, „Recycling Idei” 2008 (10);

J. Kuisz, Koniec pokoleń podległości (książka, ale też można skorzystać z artykułu wprowadzającego w „Kulturze Liberalnej”);

R. J. C. Young, Postkolonializm. Wprowadzenie.